

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Lørenskog

Emne: Transport av høy

Bygdelag:

Oppskr. av: H. Brataas 62 år

Gard: Brataas

(adresse): Lørenskog

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Høytejoring paa gaardene.
Her i bygden som det er forholds-
vis flattent, blir det almindelig
høyvagn, til en hest, som blir
brukt til høytejoring.

Disse vogne har ja forandret sig
endel igjennem tidene, nu er det
ja fabrikmessig utførte vogne som
blir brukt. Jeg skall nu forsøke
å forklare hvordan en høyvagn
blev laget i min ungdom.

Bygdesnekkeren som laget redskapen
til bonden forlangte som regel
at han skulle halle materialer
selv. Når han skulle ha en
høyvagn måtte han finne 4 gran-
trær cirka 4 a 5 tommer tykke og
med en grov rot som var rotet
nagenkinde i vinkel ut fra stam-
men. To av disse trær blev så kappet
til vagnens legne og teljet firkantet
både stammen og roten, disse blev
så laget ved siden av ^{varandre} med cirka
1½ alens mellomrom efter vagnens bredde

festet til bakakselen og et tværtre
foran, med røtterne op borte, disse
dannet da, med sprosser i mellem
vagnens forkarm. de to andre træer
blev så knappet ganske korte og festet
med skærboter oppe på de to før
nævnte foran og dannet så vagnens
forkarm, Forakselen og draget var
festet direkte sammen. Forakselen var
laget med en forhøining på midten
hvor var nedboret en jernbælt og så
blev vognens dør boret et hull i træ-
træet foran hvor vognen blev sat
løst ned på bælten slige at vis
vognen med lesset veltede stod
hesten med forstillingen i ryggen.
Så var det hælker på begge sider
disse var lavet som stiger med
en grovere list øverst og nederst
med runde sprosser i mellem.
Lesset blev festet med "Lessestang",
en svakt buet stang helst av rogn
med til å legge over lesset, med
kjettinger i begge ender med kroker
til å feste i vagnens takte karme
foran og borte.

På de mindre steder hvor de ikke
har hest blir det å bare høyet i
hus, enten på barebær eller i
tau. Barebæren består som regel
av to stevner med tværtre.

Transporten av høy til hoesjen foregår
på gårdene med slaperim, før blev
det brukt høggaffel. Jeg kan huske

at min far som var husemann i
Tosjøen omkring 1895 havde høggaffel
ov en klyftet rogn.

Noen utmarkesslåt har vistnok ikke
forekommet her i bygden.

Fra min ungdom kan jeg huske
at det var fløtegröt til middag
den dag det man var ferdig med
slåtanna, denne kaltes slåttegröten.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

203